

viure als pirineus

Viure als Pirineus, 17/05/24

Les restes d'un estable cremat a Bellver de Cerdanya mostren la vida al Pirineu a l'Edat del Ferro

Una recerca liderada per la UAB relaciona els fets amb l'època de la Guerra Púnica

photo_camera d4370065-96ad-48c6-94e3-bdff30715da7

Una recerca al jaciment arqueològic Tossal de Baltarga, a Bellver de Cerdanya, ha tret a la llum les restes carbonitzades d'un edifici a causa d'un incendi fa 2.200 anys, a l'Edat de Ferro. La recerca liderada per la UAB ha descobert les restes carbonitzades d'un cavall, quatre ovelles i una cabra, juntament amb objectes de valor com un piquet de ferro i una arracada d'or amagats dins d'una olla. La troballa ha permès reconstruir les pautes econòmiques d'aquests habitants, amb una important ramaderia on es practicava la transhumància. "És probable que la destrucció violenta del lloc estigui relacionada a l'època Guerra Púnica", ha indicat l'investigador Oriol Olesti.

La recerca, publicada aquest divendres a *Frontiers in Environmental Archaeology*, ha estat liderada per l'investigador del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la UAB Oriol Olesti. Els investigadors, han inferit que el pis superior semblava haver estat dividit en espais d'emmagatzematge i producció tèxtil. S'hi ha trobat nombroses eines que

podrien haver servit per filar i teixir la llana de les ovelles i cabres que vivien a la planta baixa, com fusaioles i peses de teler. Els arqueòlegs també han trobat cereals com civada i ordi, i alguns recipients de cuina sencers, amb residus que demostraven que les persones que utilitzaven l'edifici havien estat consumint llet i formatge i menjant guisats de porc i xai.

Les troballes mostren una economia complexa

L'anàlisi d'isòtops indica que algunes ovelles havien pasturat anteriorment a les pastures de terra baixa, possiblement per acord amb altres comunitats. Oriol Olesti ha explicat que "La troballa ha permès reconstruir les pautes econòmiques d'aquests habitants, probablement dedicats a la transhumància".

"Aquestes comunitats de muntanya no estaven tancades a les terres altes, sinó connectades amb zones veïnes, intercanviant productes i, probablement, coneixements culturals", ha remarcat Olestí. La complexa economia d'aquests pobladors, amb activitats de ramaderia, agricultura, gestió del bosc i mineria indica, per a Oriol Olesti, "una societat de l'Edat del Ferro adaptada al seu entorn i capaç d'aprofitar els seus recursos a les terres altes, i també mostra el seu contacte amb altres comunitats".

El pas de les tropes d'Anníbal

La destrucció del Tossal de Baltarga, que ocupava una posició estratègica als Pirineus, podria haver estat relacionada amb el pas de l'exèrcit d'Anníbal per aquesta regió per lluitar contra els romans durant la Segona Guerra Púnica. "La precisió cronològica en arqueologia per parlar de la Guerra Púnica no és suficient per a afirmar-ho amb tota seguretat", ha puntualitzat Oriol Olestí, i ha afegit que "tenen molt clar que va passar en aquell moment de la història". "És probable que la destrucció violenta del lloc estigui relacionada amb aquesta guerra". El foc general apunta a una destrucció antròpica, intencionada i molt efectiva, ja que tots els edificis del lloc van ser destruïts. En un edifici adjacent també vam trobar un gos cremat", ha afegit Olestí.

El Tossal de Baltarga era un lloc de residència i punt de guaita de la comunitat ceretana amb un important assentament fortificat a prop, el Castellot de Bolvir. Sembla que no tenia muralles defensives, però disposava d'una excel·lent vista sobre el riu i de les principals rutes de viatge. "Sabem que Anníbal va travessar els Pirineus lluitant contra les tribus locals, també probablement contra els ceretans. D'aquesta expedició no es conserven moltes restes arqueològiques, i el Tossal de Baltarga és probablement un dels millors exemples", ha remarcat Olesti Vila

Una arracada d'or amagada

Per a Olesti Vila "la reconstrucció implica una destrucció sobtada, sense temps per obrir la porta de l'estable i salvar els animals". Aquest podria ser només un incendi local inesperat. Però la presència d'una arracada d'or amagada indica l'anticipació per part de la població local d'algun tipus d'amenaça, probablement

l'arribada d'un enemic. A més, mantenir un nombre tan elevat d'animals en un petit estable suggereix l'anticipació d'un perill", ha comentat l'investigador.

Els arqueòlegs no saben què va passar amb la gent que vivia al Tossal de Baltarga, però finalment va ser reocupat i utilitzat pels romans. Una part de la comunitat probablement va sobreviure a la conflagració, i els trobem convivint amb els romans al jaciment. L'element més significatiu d'aquesta nova ocupació serà una impressionant torre de guaita que resta al jaciment.